

VPRAŠALNIK ZA KOMISARSKEGA KANDIDATA**Dan JØRGENSEN****Energija in stanovanjska politika****1. Splošna usposobljenost, evropska zavezanost in osebna neodvisnost**

Kateri vidiki vaših osebnih kvalifikacij in izkušenj so še posebej pomembni za prevzem komisarske funkcije in promocijo splošnega evropskega interesa, zlasti na področju, za katero bi bili odgovorni? Kako boste prispevali k izvajanju političnih usmeritev Komisije? Kako nameravate uresničevati načelo enakosti spolov in vidik spola vključiti v vse politike svojega resorja? Kako boste poskrbeli za vključevanje mladih?

Kako lahko Parlamentu jamčite svojo neodvisnost in kaj boste storili, da vaše pretekle, sedanje in prihodnje dejavnosti ne bodo vzbujale dvoma o opravljanju vaših nalog v Komisiji?

Evropska unija je ključni del mojega celotnega poklicnega življenja. V Evropski parlament sem bil izvoljen pri 29 letih, to vlogo pa sem imel že skoraj deset let.

Kot poslanec sem pridobil globoko spoštovanje do Evropskega parlamenta in njegove ključne vloge pri oblikovanju prihodnosti Evrope ob zagotavljanju oprijemljivih koristi za naše državljane. Dobil sem vpogled v kompleksnost oblikovanja politik EU in se okrepil v prepričanju, da je za doseganje pomembnih rezultatov pomembno sodelovanje.

Leta 2013 sem se vrnil na Dansko kot minister za prehrano, kmetijstvo in ribištvo do leta 2015, nato pa sem bil izvoljen v danski parlament. Od leta 2019 do nedavnega sem bil minister za podnebje, energijo in gospodarske javne službe, nato pa minister za razvojno sodelovanje in globalno podnebno politiko, odgovoren za zastopanje Danske v Svetu Evropske unije v različnih sestavah in izvajanje zakonodaje EU. Pri opravljanju teh funkcij sem pridobil temeljito razumevanje vpliva odločitev, sprejetih na ravni EU, na države članice v postopku izvajanja. Poleg tega sem bil minister za energijo med energetske krize, ki jo je povzročila ruska invazija na Ukrajino, v zahtevnem obdobju, v katerem je bilo na preizkušnji sodelovanje na področju energetske varnosti na nacionalni ravni in na ravni EU je bil potrjen pomen energetskega prehoda za odpornost energetskega sistema EU.

Menim, da bo, če bom imenovan, seznanjenost z Evropskim parlamentom in Svetom lahko prednost v vlogi komisarja. Hkrati pa se tudi v celoti zavedam, da se bo treba v tej novi vlogi še veliko več naučiti.

V zadnjih letih sem dejavno sodeloval tudi v mednarodnih pogajanjih v okviru Okvirne konvencije Združenih narodov o podnebnih spremembah (UNFCCC) in organizacijah, kot so Mednarodna agencija za energijo (IEA), Svetovna banka in Afriška razvojna banka. Te izkušnje so zame pomenile obsežno vključenost v mednarodno diplomacijo in pogajanja, za kar upam, da bo prispevalo k delu, ki ga Evropska komisija opravlja pri zastopanju EU na svetovnem prizorišču.

Energetska, podnebna in okoljska vprašanja so bila v središču tega, kar me motivira. Zeleni prehod ni le okoljska nujnost, temveč tudi socialna in gospodarska priložnost. Spodbuja lahko konkurenčnost, ustvarja delovna mesta in več Evropejcem zagotavlja dostop do čiste in cenovno dostopne energije ter bolj trajnostnih in cenovno dostopnih stanovanj, hkrati pa zagotavlja, da nihče ne bo zapostavljen. Za dosego tega cilja sem si prizadeval na Danskem, zlasti z danskim podnebnim zakonom in pogajanjimi o več političnih sporazumih o energiji. Energetika in stanovanjska politika sta zapleteni in večplastni področji politike, ki zahtevata poglobljeno razumevanje tehničnih in političnih razsežnosti. Zagotovo se moram še veliko naučiti. Kljub temu menim, da bi mi moje izkušnje morale omogočiti učinkovito delo, ob tem da hkrati ostanem odprt za strokovno znanje in usmeritve svojih sodelavcev in tudi poslancev v Evropskem parlamentu.

Kot je poudarjeno v političnih usmeritvah Komisije, je energija osrednji steber pri reševanju glavnih izzivov, s katerimi se sooča EU: življenjski stroški in energijska revščina; konkurenčnost evropskih podjetij in zelena delovna mesta za evropske delavce; zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in razogljičenje našega gospodarstva; zagotavljanje oskrbe s cenovno dostopno in čisto energijo ob hkratnem zagotavljanju tehnološke nevtralnosti ter krepitev geopolitične vloge EU v energetske diplomaciji, začenši z Ukrajino in evropskim sosedstvom.

Če bom potrjen za komisarja, menim, da bom moral te izzive obravnavati v tesnem sodelovanju z drugimi komisarji, da bi prispevali k izgradnji bolj trajnostne, uspešne in konkurenčne Evrope ter okrepili našo suverenost in družbo, hkrati pa ohranili in okrepili naš socialni model.

Ker so vsi ti izzivi med seboj povezani, so takšne tudi politike in ukrepi, ki jih moramo sprejeti za njihovo reševanje, na primer:

- spodbujanje naložb v čisto energijo, začenši z izvajanjem pravnega okvira za leto 2030, krepitev industrijske konkurenčnosti ter znižanje življenjskih stroškov in stroškov proizvodnje za evropska gospodinjstva in podjetja. To bo doseženo na primer z dogovorom o čisti industriji, akcijskim načrtom za dostopne cene energije in strategijo za čiste naložbe ter s krepitvijo energetske unije z zanesljivim upravljanjem skupaj z državami članicami EU;
- zagotovitev socialnega, pravičnega in konkurenčnega energijskega prehoda v sodelovanju z evropsko energetsko panogo in sindikati, da bi prehod postal socialno vključujoč in ekonomsko izvedljiv;
- zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in nadaljnje razogljičenje našega energetskega sistema ob hkratnem uresničevanju evropskega zelenega dogovora za podnebno nevtralnost do leta 2050;
- prispevanje k zniževanju cen z nadgradnjo omrežne infrastrukture ter izgradnjo varnega, odpornega in povezanega energetskega sistema. To bo podprto z akcijskim načrtom za elektrifikacijo in časovnim načrtom za prenehanje uvoza ruske energije.
- krepitev energijske diplomacije Evrope, tako v našem sosedstvu, s sodelovanjem z Ukrajino in upoštevanjem energetske razsežnosti širitve, kot tudi na svetovnem prizorišču.

Po preučitvi vseh sinergij med mojim portfeljem „energije“ in „stanovanjske politike“ bomo predstavili evropski načrt za cenovno dostopna stanovanja, da bi podprli milijone mladih in družin, ki težko najdejo cenovno dostopna stanovanja, pri čemer bomo računali na podporo Evropskega parlamenta in vseh ustreznih deležnikov. Velik poudarek bom namenil energijski učinkovitosti stavb in prispeval k prvi strategiji EU za boj proti revščini s konkretnimi ukrepi za doseganje oprijemljivih rezultatov, kot je zmanjšanje stroškov energije in energetske revščine po vsej Evropi. To ne bo le okrepilo naše socialne kohezije, temveč bo prispevalo tudi k naši gospodarski rasti in konkurenčnosti za bolj trajnostno in uspešnejšo Evropo.

Politike EU so za evropske državljane resnično koristne le, če odsevajo raznolikost na naši celini in se izvajajo z vključujočim pristopom. Pri tem je pomemben element spol, pa tudi rasa, spolna usmerjenost, socialno-ekonomsko ozadje, invalidnost, starost in prepričanja. Na področjih, ki so v moji pristojnosti, bom podpiral izvajanje strategije za enakost spolov za obdobje 2020–2025 in ustrezno upošteval ustrezne resolucije Evropskega parlamenta. Ob upoštevanju vidikov spola na področjih, za katera bom odgovoren, si bom prizadeval zagotoviti, da bodo te zahteve v celoti upoštewane v vseh mojih pobudah. Poleg tega bom zagotovil uravnoteženo zastopnost spolov v svoji ekipi.

Današnje politike, zlasti kar zadeva stanovanja, stavbe, pa tudi obnovljive vire energije, nizkoogljične tehnologije in številna druga področja, bodo vplivale na življenje sedanje generacije mladih in na prihodnje generacije. Kot nekdanji mladi poslanec v Evropskem parlamentu bom zagotovil, da bo sodelovanje mladih v središču moje dejavnosti. Gostil bom letne dialoge o mladinski politiki, ki se bodo začeli v prvih 100 dneh mojega mandata, da bi mladim omogočil redno izmenjavo mnenj o ključnih temah in pobudah mojega resorja. Poleg tega bom podpiral [program Mladi ambasadorji energije](#) za oblikovanje skupnosti mladih, ki vodijo prehod na čisto energijo.

V vlogi komisarja bom ravnal popolnoma v skladu s črko in duhom Pogodb in kodeksa ravnanja članov Evropske komisije. Ne bom sprejemal navodil od nobene vlade ali drugega subjekta in vedno bom deloval v evropskem interesu. Sodeloval bom v pogovorih z ustreznimi državljani in deležniki. Vedno si bom prizadeval za delo na podlagi dejstev, ki sledi znanosti in ga vodijo dejstva. Zavezan sem k najvišjim etičnim standardom in sem v celoti spoštoval črko in duha Pogodb EU ter obveznosti delovanja v evropskem interesu. Če bi prišlo do kakršne koli situacije, ki bi lahko privedla do navzkrižja interesov, ali če bi bila moja nepristranskost vprašljiva, bom o tem nemudoma obvestil predsednico Komisije. Moja izjava o interesih je javna in popolna. Poskrbel bom, da jo bom posodobil, če se bodo moje osebne okoliščine spremenile.

2. Upravljanje resorja in sodelovanje z Evropskim parlamentom

Ali se lahko zavežete, da boste Parlament ustrezno obveščali o svojih dejavnostih in ukrepih svojih oddelkov? V kakšnem smislu se čutite odgovorni Evropskemu parlamentu?

Kaj ste izrecno pripravljene obljubiti v zvezi s sodelovanjem in navzočnostjo v Parlamentu, tako na sejah odborov kot na plenarnem zasedanju, v zvezi s preglednostjo, sodelovanjem in dejansko nadaljnjo obravnavo stališč in zahtev Parlamenta glede zakonodajnih pobud? Ali ste v zvezi z načrtovanimi pobudami in tekočimi postopki pripravljene Parlamentu pravočasno posredovati enakovredne informacije in dokumente kot Svetu?

Glede na svoje pretekle izkušnje kot poslanec v Evropskem parlamentu in nacionalni minister se popolnoma zavedam odločilne vloge, ki jo ima Parlament kot sozakonodajalec, tudi na področju energije in stanovanjske politike. Če me bo potrdil Evropski parlament, bom v celoti zavezan tesnemu sodelovanju z vašo institucijo pri vseh vprašanjih, ki spadajo v moje delovno področje.

Konkretno bi zagotovil najvišjo raven sodelovanja z Evropskim parlamentom na odprt in pregleden način, pri čemer bi sodeloval v dobri veri in ob polnem spoštovanju Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje ter okvirnega sporazuma med Evropskim parlamentom in Komisijo. Na podlagi izkušenj, ki jih imam kot poslanec v Evropskem parlamentu, menim, da je to tesno sodelovanje ključnega pomena za doseganje soglasja glede prihodnjih pobud, učinkovito in tesno sodelovanje z evropskimi državljani ter za njih.

Evropski parlament je edina neposredno izvoljena institucija, ki zastopa evropske državljane, katerim želim služiti. Zato je samoumevno, da vam bom odgovarjal za svoja dejanja in vam želim odgovarjati zanje.

Redno bom prisoten na plenarnih zasedanjih in v ustreznih odborih ter lahko računate na vsebinski in konstruktiven dialog z mano. Kar zadeva energetska politika, bi bil ključni sogovornik odbor ITRE, tesno pa bi sodeloval tudi s poslanci v drugih odborih Evropskega parlamenta. Za oblikovanje celovite evropske stanovanjske politike bo ključni partner odbor EMPL, ki se že ukvarja s to pomembno temo, v sodelovanju predvsem z odboroma IMCO in REGI. Vendar so za delo v zvezi z različnimi vprašanji relevantni tudi drugi odbori.

Prevzel bom politično odgovornost za dejavnosti na področju svojih pristojnosti in redno obveščal Parlament o prihodnjih ukrepih, kar bo okrepilo medsebojno zaupanje, preglednost in izmenjavo informacij. V interesu EU in naših državljanov lahko računate, da bom pozorno prisluhnil vašim stališčem in deloval kot pošten posrednik, gradil mostove in na vseh stopnjah zakonodajnih postopkov dosegal uravnotežene kompromise.

V skladu z okvirnim sporazumom se zavežujem tudi, da bom storil vse, kar je v moji moči, da se bo Komisija na resolucije Evropskega parlamenta odzvala v treh mesecih. Pripravljen sem prispevati k nadaljnjemu ukrepanju Parlamenta v zvezi s pobudami iz člena 225 PDEU. Na zahteve za sestanke, pisma in vprašanja poslancev in poslank v Parlamentu bom odgovarjal po svojih najboljših močeh in čim hitreje. Prav tako bi se zavezal, da bom na začetku novega mandata prispeval k večletnemu načrtovanju programov in k skupni izjavi o prednostnih nalogah EU. Poleg tega ostajam zavezan izmenjavi informacij in mnenj o delovnem programu Komisije, kot je bilo dogovorjeno v okvirnem sporazumu.

Navedeno se nanaša na institucionalni okvir za sodelovanje s Parlamentom. Če me bo Parlament potrdil kot komisarja, vam zagotavljam, da se bom osebno in predano zavzemal za sodelovanje z vami toliko, ali morda še bolj, kot je zapisano v besedilu tega formalnega okvira.

Vprašanja Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve

3. Mnogi ljudje so v stiski, ker ni mogoče priti do cenovno ugodnih stanovanj. Kako boste zagotovili, da bo prvi evropski načrt za cenovno dostopna stanovanja, ki ga je napovedala novoizvoljena predsednica Komisije Ursula von der Leyen, omogočil dovolj cenovno dostopnih stanovanj, da bi zadovoljili stanovanjske potrebe skupin z nizkimi in srednjimi dohodki? Katere konkretne ukrepe nameravate sprejeti, zlasti zato, da bo načrt omogočil potrebne javne in zasebne naložbe, s katerimi bi ponudili dostopna in cenovno ugodna stanovanja ter vsem omogočili ustrezne priložnosti na tem področju? Načelo „najprej stanovanje“ se je izkazalo za učinkovito pri odpravljanju brezdomstva tako z ekonomskega kot s socialnega vidika – kako boste zagotovili uporabo tega načela? Kakšen je vaš pristop do zasebne lastnine v okviru vseh ukrepov Unije na področju stanovanj? Kako boste v zvezi s tem zagotovili tesno sodelovanje s kandidatko za izvršno podpredsednico Roxano Mînzatu?

Za reševanje stanovanjske krize potrebujemo lokalne, nacionalne in evropske rešitve. Če bom potrjen kot prvi komisar s stanovanjsko politiko kot posebnim resorjem, bom tesno sodeloval z Evropskim parlamentom, državami

članicami, lokalnimi organi in vsemi ustreznimi deležniki, da bi pomagal doseči pozitivne spremembe za ljudi, zlasti mlade in družine, ki imajo po vsej Evropi težave pri iskanju cenovno dostopnih stanovanj.

Komisija bo v skladu z mojo poslanico predstavila prvi evropski načrt za cenovno dostopna stanovanja. Načrt bo nudil pomoč mestom in državam članicam, spodbujal naložbe in se osredotočal na znanja in spretnosti, potrebne v stanovanjskem sektorju. Vključeval bo tudi strategijo stanovanjske gradnje, da bi se povečala zlasti ponudba stanovanj (za podrobnosti glej vprašanje 11). Pri pripravi načrta se bomo oprli na obstoječe izkušnje, kot je evropska pobuda za cenovno dostopna stanovanja, s katero se pilotno izvaja vključujoča prenova 100 „usmerjevalnih območij“ po vsej Evropi. Eno od ključnih spoznanj, ki sem jih pridobil, je pomen vključujočega pristopa, ki vključuje Evropski parlament in vse druge ustrezne deležnike – javni in zasebni sektor ter subjekte na strani ponudbe in povpraševanja. Zato bom načrt zasnoval v tesnem sodelovanju z vsemi ključnimi deležniki v stanovanjskem sektorju.

Vzpostavitev boljšega sodelovanja z deležniki v stanovanjskem ekosistemu bo zame prednostna naloga. Podpore pri delu bo nudila posebna projektna skupina, v katero bodo vključene ustrezne službe Komisije. To bo zagotovilo skladen pristop med vsemi politikami in viri financiranja, ki lahko podprejo načrt, ter pomagalo pri nadaljevanju na podlagi doslej opravljenega dela in analiz. V celoti moramo uporabljati tudi nova orodja, uvedena z nedavno zakonodajo o stavbah. V zvezi s tem bo bistvenega pomena tesen dialog z nacionalnimi organi. S širitvijo skupnosti pobude Novi evropski Bauhaus v tem smislu bomo podprli delo komisarke za zagonska podjetja, raziskave in inovacije.

Za izboljšanje cenovne dostopnosti stanovanj je ključnega pomena mobilizirati dodatna javna in zasebna sredstva. Na ravni EU že obstajajo instrumenti za privabljanje naložb v cenovno dostopna in socialna stanovanja, kot je program InvestEU. To izkušnjo bomo izkoristili za vzpostavitev vseevropske naložbene platforme za cenovno dostopna in trajnostna stanovanja v sodelovanju z Evropsko investicijsko banko, mednarodnimi finančnimi institucijami, nacionalnimi spodbujevalnimi bankami in drugimi ustreznimi deležniki. Poleg tega bom v skladu s poslanico pomagal izvršnemu podpredsedniku za kohezijo in reforme pri pripravi predloga, ki bo državam članicam omogočil, da zagotovijo likvidnost na stanovanjskem trgu in podvojijo načrtovane naložbe kohezijske politike v cenovno dostopna stanovanja (za podrobnosti glej vprašanje 12). Pomagal bom tudi izvršni podpredsednici za čist, pravičen in konkurenčen prehod pri reviziji pravil o državni pomoči, da bi omogočili podpirne ukrepe za stanovanjsko politiko, zlasti za energijsko učinkovitost in socialna stanovanja (za podrobnosti glej vprašanja 5 in 9). V središču teh prizadevanj bo tudi hitra in učinkovita uvedba Socialnega sklada za podnebje.

V EU je približno milijon brezdomcev, njihovo število pa se v zadnjih letih v številnih državah članicah povečuje. Komisija že podpira vse ustrezne deležnike v okviru evropske platforme za boj proti brezdomstvu. Strategije „najprej stanovanje“, ki dajejo prednost zagotavljanju stalnih stanovanj za brezdomce, skupaj s socialno podporo, so se izkazale za zelo učinkovite in stroškovno učinkovite pristope k odpravljanju izključenosti s stanovanjskega trga. Ta pristop se postopoma vključuje v nacionalne strategije za boj proti brezdomstvu. Strategije „najprej stanovanje“ so podprte tudi s finančnimi sredstvi EU, na primer prek Evropskega socialnega sklada plus. Te izkušnje bomo preučili pred oblikovanjem prvega evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja, da bi obravnavali potrebe vseh državljanov, vključno z najbolj ranljivimi.

Odgovornost za zaščito zasebne lastnine in boj proti nezakoniti zasedbi leži predvsem na nacionalni ravni. Na tem področju morajo zato države članice, vključno z njihovimi pravosodnimi organi, zagotoviti učinkovito spoštovanje in varstvo temeljnih pravic. Na splošno bo evropski načrt za cenovno dostopna stanovanja usmerjen v spodbujanje večjih zasebnih naložb v ponudbo cenovno dostopnih stanovanj, kar je med drugim odvisno od spoštovanja pravic zasebne lastnine.

Komisija bo pod vodstvom izvršne podpredsednice za ljudi, spretnosti in pripravljenost objavila prvo strategijo EU za boj proti revščini, da bi ljudem pomagala pri dostopu do osnovnih storitev in zaščit, ki jih potrebujejo, ter odpravila temeljne vzroke revščine. Tesno bom sodeloval z izvršno podpredsednico, da bi zagotovil čim več sinergije med evropskim načrtom za cenovno dostopna stanovanja in strategijo EU za boj proti revščini. Enako velja za Unijo spretnosti, vključno z novo evropsko strategijo za poklicno izobraževanje in usposabljanje, ki je lahko še posebej pomembna za krepitev spretnosti v gradbeništvu.

4. V vaši poslanici je navedeno, da bo vaše delo pripomoglo k odpravljanju energetske revščine ter omogočanju socialnega, pravičnega in konkurenčnega prehoda. Katere politike nameravate izvesti, da bi zaščitili tiste, ki jih energetska revščina najbolj prizadene, ter zagotovili cenovno dostopno prenovalo in dostop do zelenih stanovanj? Kako bo akcijski načrt za dostopne cene energije odpravil energetske revščine? S katerimi posebnimi spodbudami

nameravate prispevati k dolgoročnemu razvoju zelenih socialnih in javnih stanovanj ter zelenih stavb in pa k zmanjšanju stroškov energije za lastnike in najemnike?

Nihče ne bo zapostavljen: to je ključno načelo socialnega, pravičnega in konkurenčnega energijskega prehoda. Od energijske krize se je energijska revščina povečala in v letu 2023 47 milijonov državljanov EU (10,6 % prebivalstva EU) ni moglo ustrezno ogrevati svojih stanovanj. Obravnavanje energijske revščine je ključni element pravičnega prehoda in bo pomembna sestavina naše prihodnje stanovanjske politike. Ključnega pomena je zaščita energijsko revnih, ranljivih skupin in regij, zlasti premogovniških regij v prehodu, da bi zagotovili, da bodo imeli vsi državljani koristi od prehoda na čisto energijo.

Energijska učinkovitost in energijsko učinkoviti aparati imajo lahko ključno vlogo pri zmanjševanju energijske revščine, in sicer z zmanjšanjem povpraševanja po energiji, znižanjem stroškov energije za potrošnike ter večjo cenovno dostopnostjo energije za prebivalstvo in podjetja. Evropski državljanski forum o energijski učinkovitosti je v začetku letošnjega leta podal koristna priporočila, kot je omogočanje potrošnikom, da postanejo energijsko učinkoviti, zlasti z oznakami na izdelkih, ki zagotavljajo informacije o porabi energije izdelka, ali s podporo prenovi stanovanjskih stavb, da bi postale energijsko učinkovitejše. Ocenil bom, kako bi se lahko v tem mandatu ta priporočila najbolje izvajala.

Obstoječa zakonodaja EU in priporočilo Komisije o energijski revščini iz leta 2023 ter Socialni sklad za podnebje ugotavljajo, da se je treba nujno spopasti z energijsko revščino in zaščititi tiste, ki jih je najbolj prizadela. Prenovljena Direktiva o energetske učinkovitosti poudarja, da morajo države članice pri svojih ukrepih in naložbah za energijsko učinkovitost dati prednost energijski revščini. Poleg tega reforma zasnove trga z električno energijo, ki je začela veljati julija, določa obveznost zaščite energijsko revnih pred odklopi električne energije. Pobuda za premogovniške regije v prehodu in Sklad za pravični prehod že podpirata premogovno in ogljično intenzivne skupnosti in regije, zlasti s ciljem ustvarjanja delovnih mest v regijah, v katerih bi lahko bila druga delovna mesta ukinjena.

Državlanski energijski sveženj bo obravnaval energijsko revščino in pomagal zagotoviti, da bo energija dostopna vsem. V središču tega svežnja bo okrepljeno partnerstvo z državami članicami za izboljšanje dostopa do naložb v energijsko učinkovitost stavb, mikropodjetij in MSP ter v energijo iz obnovljivih virov. Državlanski energijski sveženj bo tudi podpiral strategijo EU za boj proti revščini in prispeval k evropskemu načrtu za cenovno dostopna stanovanja. Poleg vprašanja cenovne dostopnosti ranljiva gospodinjstva pogosto nimajo dostopa do informacij in finančnih sredstev za izboljšanje energijske učinkovitosti. Prek svetovalnega vozlišča za energijsko revščino, ki ga je predlagal in financiral Evropski parlament, bomo še naprej zagotavljali, da bodo lokalni organi in skupnosti prejeli tehnično pomoč za razvoj in izvajanje učinkovitih ukrepov.

Akcijski načrt za cenovno dostopno energijo (glej odgovor na vprašanje 8) bo podpiral nove načine porabe energije na podlagi lokalnih energijskih skupnosti in souporabe energije. Potrebujemo konkretne ukrepe in rezultate na terenu in sodeloval bom z vsemi deležniki, da bi zagotovili, da bodo inovativni energijski izdelki in storitve na voljo gospodinjstvom in poslovnim odjemalcem.

V podporo tem prizadevanjem bom, če bom potrjen, tesno sodeloval z drugimi komisarji, da bi zagotovili, da bodo Socialni sklad za podnebje in sklada kohezijske politike zagotovili potrebno finančno podporo za zaščito najbolj ranljivih.

Zanesljivo načrtovanje je ključnega pomena za spodbujanje razvoja zelenih stanovanj in stavb. Konkretno bodo nacionalni načrti prenove stavb, predvideni v prenovitvi Direktive o energetske učinkovitosti stavb, zagotovili jasno usmeritev za udeležence na trgu, vključno z gradbeno panogo in finančnimi ustanovami. Prav tako lahko zmanjšajo tveganje politik za določen čas, ki so v preteklosti gradbeni panogi žal škodovale.

Kot je določeno v Direktivi o energetske učinkovitosti stavb in Direktivi o energetske učinkovitosti, bodo morale biti nacionalne finančne spodbude prednostno namenjene ranljivim gospodinjstvom, vključno z ljudmi, ki jih je prizadela energijska revščina, in ljudmi, ki živijo v socialnih stanovanjih. Državlani, ki živijo v energijski revščini, pogosto prebivajo v najmanj učinkovitih in najslabše izoliranih stavbah v EU, ki jih je treba prednostno prenoviti. Prenova stanovanjskih stavb bi morala vključevati reprezentativni delež najemniških stavb, da bi imeli najemniki koristi od nižjih računov za energijo in boljših stanovanj. Obravnaval bom ovire za decentralizirano in lokalno proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, da bi spodbudil razvoj tega sektorja. Ti premisleki bodo v središču evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja.

Poleg tega bom sodeloval z deležniki na vseh področjih, da bi se spopadli z energijsko revščino in spodbudili dolgoročni razvoj zelenih, socialnih in javnih stanovanj.

5. Vaša poslanica vam naroča, da izvršno podpredsednico za čist, pravičen in konkurenčen prehod podprete pri reformi pravil o državni pomoči, da bi sprejeli ukrepe pomoči pri pridobivanju stanovanj, zlasti socialnih. S katerimi spremembami pravil EU o državni pomoči in opredelitve socialnih stanovanj v zakonodaji o storitvah splošnega gospodarskega pomena nameravate stanovanja izključiti iz tržnih pravil in omogočiti dovolj socialnih stanovanj? Ali si boste kot komisar prizadevali, da bi bile državne naložbe v stanovanja izvzete iz fiskalnih pravil?

Če bom potrjen za komisarja, bom v skladu s svojo poslanico izvršni podpredsednici za čist, pravičen in konkurenčen prehod pomagal pri njeni nalogi, da predlaga revidirana pravila o državni pomoči, da bi boljše omogočila ukrepe za podporo stanovanjski politiki, zlasti za cenovno dostopna energijsko učinkovita in socialna stanovanja.

V skladu z obstoječimi pravili o državni pomoči lahko države članice podpirajo dostop do stanovanj na različne načine. Nekateri ukrepi morda ne štejejo za državno pomoč v skladu s pravom EU, vključno s tistimi, ki neposredno koristijo gospodinjstvom in državljanom EU. Drugi ukrepi ustrezajo režimu storitev splošnega gospodarskega pomena ali pa so neposredno združljivi s Pogodbo o delovanju EU. Sedanja pravila o storitvah splošnega gospodarskega pomena državam članicam omogočajo izvajanje ukrepov na področju socialnih stanovanj, in sicer socialnih stanovanj za prikrajšane državljanke ali skupine v socialno manj ugodnem položaju. Poleg tega obstoječa pravila o državni pomoči državam članicam omogočajo, da podprejo gradnjo energijsko učinkovitih stanovanj.

Čeprav je politična nujnost nadaljnjih ukrepov za omogočanje cenovno dostopnih in energijsko učinkovitih stanovanj nesporna in jasna, so dosedanje izmenjave mnenj Komisije z državami članicami pokazale, da je revizija pravil o državni pomoči za cenovno dostopna stanovanja večplastno vprašanje in da je potrebna nadaljnja ocena, kako najbolje doseči naše ambicije. Pri tem je treba najti pravo ravnovesje, da bi preprečili neupravičeno izrivanje zasebnih naložb in izkrivljanje konkurence na stanovanjskem trgu ter zagotovili ustrezno podporo za socialna stanovanja za najranljivejše v družbi, kar ostaja ključna odgovornost vlad v okviru socialne pogodbe.

Sodeloval bom z izvršno podpredsednico za čist, pravičen in konkurenčen prehod, da bi se oprli na prizadevanja za določitev konkretnih sprememb pravil o storitvah splošnega gospodarskega pomena in spremljajočih smernic, s katerimi bi spodbudili naložbe in zagotovili cenovno dostopnost stanovanj za vse, pri čemer bom natančno obveščal Evropski parlament. Revizija teh pravil je del širšega sklopa pobud, vključenih v prihodnji evropski načrt za cenovno dostopna stanovanja, ki ga bom predstavil skupaj z ustreznimi člani kolegija.

Skupna fiskalna pravila so bila pravkar reformirana. Nove določbe so začele veljati 30. aprila 2024 in vzpostavljajo natančno ravnovesje med potrebo po zagotovitvi vzdržnosti dolga ter potrebo po naložbah in reformah za zagotovitev trajnostne in vključujoče rasti. Fiskalna pravila ne predvidevajo izrecnih izjem za katero koli vrsto odhodkov, vendar opredelitev kazalnika neto odhodkov izključuje odhodke za obresti, odhodke za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov EU, in nacionalno sofinanciranje programov, ki jih financira Unija. To je bila zavestna odločitev zakonodajalcev. Novost teh novih določb je, da imajo države članice možnost izbire daljše fiskalne prilagoditvene poti, če je to podprto z verodostojnimi zavezami glede naložb in reform. Ta pristop ustvarja nekaj fiskalnega manevrskega prostora, ki ga lahko države članice uporabijo za spodbujanje naložb.

Vprašanja Odbora za industrijo, raziskave in energetiko

6. Kako vidite svoj resor onkraj svoje poslanice in kakšna bi bila vaša zapuščina? Katere zakonodajne predloge in druge pobude boste kolegiju komisarjev predlagali v sprejetje v naslednjih petih letih, zlasti v prvih 100 dneh? Kako boste poskrbeli, da bodo ti predlogi in izvajanje obstoječe zakonodaje povečali evropsko konkurenčnost? Ali nameravate te zakonodajne predloge osnovati na namenskih ocenah učinka? Kako nameravate zagotoviti učinkovito izvajanje evropskega zelenega dogovora in vse zakonodaje, povezane z energijo? Kako boste pri odločitvah o načrtovanju, politiki in večjih naložbah zagotovili učinkovito izvajanje načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“? Kakšno vlogo ima po vašem mnenju energijska učinkovitost pri krepitvi konkurenčnosti industrije EU? Kakšno je vaše mnenje o upravljanju energetske unije? Kakšna je po vašem mnenju vloga tehnološke nevtralnosti v energetskem sektorju? Kaj menite o jedrski energiji in malih modularnih reaktorjih? Kako nameravate doseči napredek pri povezovanju energetskega sistema? Kako nameravate povečati udeležbo državljanov pri vašem delu?

Energija je osrednjega pomena za reševanje izzivov, s katerimi se sooča Evropa: varnost, vključno z ekonomsko varnostjo, življenjski stroški in konkurenčnost ter podnebne spremembe, katerih vpliv na življenje v Evropi smo spremljali ravno letos. Moj ključni cilj je z močno energetske unijo zagotoviti oskrbo s čisto in cenovno dostopno energijo, ki je ključnega pomena za evropsko konkurenčnost, varnost in naša prizadevanja za razogljičenje. Hkrati mora biti prehod pravičen za naše državljane, zlasti kar zadeva delovna mesta in stroške, vključno s cenovno dostopnimi in trajnostnimi stanovanji.

Če bom potrjen, bom v okviru dogovora o čisti industriji v prvih 100 dneh (glej odgovor na vprašanje 8) predlagal akcijski načrt za cenovno dostopno energijo, v katerem bom določil delovni načrt za zagotovitev dostopa do cenejše energije z naložbami, infrastrukturo in sodelovanjem za znižanje stroškov sistema. Predlagal bom tudi časovnico za ustavitev uvoza ruske energije. V nadaljevanju mandata bodo dodatne pobude, ki bodo prispevale k prizadevanjem za konkurenčnost, varnost in razogljičenje, vključevale pregled okvira za zanesljivost oskrbe in naložbeno strategijo za čisto energijo z namenom spodbujanja obnovljivih virov energije, energijske učinkovitosti in energetske infrastrukture. K cenovno dostopnejši energiji bosta prispevala tudi akcijski načrt za elektrifikacijo ter strateški pristop k ogrevanju in hlajenju. V sodelovanju s komisarjem za podnebje, neto ničelne emisije in čisto rast bom predstavil okvir za zmanjšanje in postopno odpravo subvencij za fosilna goriva.

Prizadeval si bom za vodilno vlogo Evrope v svetu pri energijskem prehodu, pri čemer se bom opiral na evropske pobude za povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov in energijske učinkovitosti na svetovni ravni ter pomagal pri oblikovanju naše globalne podnebne in energetske vizije za COP30 v Braziliji in pozneje. Poleg tega je naša konkurenčnost tesno povezana z našo odprto strateško avtonomijo. Preprečiti moramo, da bi svojo odvisnost od fosilnih goriv nadomestili z drugo odvisnostjo od uvoženih čistih tehnologij in kritičnih surovin.

V svojem mandatu bom na podlagi smernic za boljše pravno urejanje pozoren na učinke zakonodaje, ki jo bom predložil kolegiju, ob upoštevanju izzivov in ciljev, kompromisov, možnosti za ukrepanje in njihovih morebitnih učinkov, spodbujanju poenostavitve, na podlagi dobro strukturiranih javnih posvetovanj in mehanizmov povratnih informacij.

Močnejši evropski program za industrijo in konkurenčnost je lahko uspešen le, če je povezan z izvajanjem že dogovorjene energetske politike.

Celovito izvajanje nedavno sprejete zakonodaje, povezane z energijo, je politična prednostna naloga, zato moramo uresničiti cilje evropskega zelenega dogovora ter zagotoviti, da bodo državljani in skupnosti deležni koristi na terenu. Nadzoroval in dejavno podpiral bom izvajanje in izvrševanje okvira za leto 2030, pri čemer bom tesno sodeloval z Evropskim parlamentom in državami članicami, pa tudi z mesti in regijami, da bi zagotovili, da bomo na dobri poti k doseganju skupnih energetskih in podnebnih ciljev za leto 2030 in pozneje. Ta prizadevanja za izvajanje zakonodaje bodo vključevala nadaljnje ukrepanje na podlagi ocene končnega energetskega in podnebnega načrta ter organizacijo vsaj dveh dialogov o izvajanju na leto z deležniki.

Izvajanje zakonodaje je osrednjega pomena za evropsko konkurenčnost. Doseganje ciljev in izvajanje zakonodaje o energijski učinkovitosti in energiji iz obnovljivih virov lahko Evropi prineseta stroškovno učinkovito pot do razogljičenja, saj bodo naša gospodarstva manj odvisna od uvoza, vključevanje cenejših obnovljivih virov energije, da bomo v celoti izkoristili njihove prednosti, in obravnavo energetske revščine. Poleg tega nedavna reforma zasnove trga električne energije vključuje ukrepe, ki bodo povečali stabilnost cen in predvidljivost za vlagatelje ter zagotovili orodja za privabljanje naložb za boljše medsebojno povezanost in večjo prožnost energetskega sistema po vsej Evropi.

Trdna energetska unija zahteva boljši, enostavnejši, uspešnejši in stroškovno učinkovitejši pristop in upravljanje. To je ključnega pomena za skupno uresničevanje naših podnebnih in energetskih ambicij, zanesljivo oskrbo z energijo ter cenovno dostopnejšo energijo za podjetja in potrošnike. Potrebujemo partnerstvo z državami članicami, da bi zagotovili boljše načrtovanje in usklajene politične odločitve ter izboljšali spremljanje, preglednost in prevzemanje odgovornosti za politike. Nacionalni energetski in podnebni načrti morajo zagotoviti večjo gotovost, da bi spodbudili obsežne naložbe, ki so potrebne za energijski prehod. V ta namen bom v sodelovanju s komisarjem za podnebje, neto ničelne emisije in čisto rast posodobil in poenostavil sedanje upravljanje energetske unije. Prav tako bom v sodelovanju z ustreznimi člani kolegija, zlasti s komisarjem za gospodarstvo in produktivnost, skrbno ocenil izvajanje in poenostavljanje, da se doseže nadaljnja poenostavitev in čim boljše izkoristijo sinergije z orodjem za usklajevanje konkurenčnosti, napovedanim v političnih usmeritvah.

Tehnološka nevtralnost je osrednji koncept, ki je neločljivo povezan s svobodo držav članic, da izberejo svojo mešanico energijskih virov v skladu s Pogodbama. Potrebne bodo vse obnovljive in nizkoogljične energetske rešitve. Projekcije kažejo razogljičen energetski sektor do leta 2040. Večji del naj bi izviral iz obnovljivih virov energije, k čemur naj bi znatno prispevala jedrska energija. Mali modularni reaktorji lahko zagotavljajo nizkoogljično električno energijo in toploto ter prispevajo k razogljičenju ne le proizvodnje električne energije, temveč tudi panog, v katerih je težko zmanjšati emisije, kot so promet, kemična in jeklarska industrija. V skladu z mojo poslanico bom na podlagi evropskega industrijskega zaveznitva za male modularne reaktorje podprl pospešitev razvoja in uvajanja malih modularnih reaktorjev v Evropi v tridesetih letih 21. stoletja. Vsaka prihodnja uporaba jedrske energije bo še naprej pogojena s spoštovanjem najstrožjih standardov jedrske varnosti ter varnim odlaganjem vseh vrst jedrskih odpadkov in izrabljenega goriva.

Načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ daje prednost pametnejšemu in učinkovitejšemu delovanju energetskega sistema pred širitvijo. Komisija je že pripravila panožne smernice za industrijo, energetiko, promet in finančni sektor, ki nosilcem odločanja pomagajo oceniti energijsko učinkovite alternative skupaj z drugimi možnostmi. Industrija potrebuje nižje stroške energije in proizvodnje, ki jih je mogoče doseči z uporabo energijsko učinkovitejših in tehnološko naprednejših industrijskih postopkov. To znižuje stroške, prispeva k nadaljnji rasti, privablja nove kupce in vlagatelje ter povečuje konkurenčnost industrije. Elektrifikacija bo ključno sredstvo za nadaljnje povečanje energijske učinkovitosti.

V naslednjih petih letih bo morala Evropa povezati različne elemente energetskega sistema, kot so oskrba z električno energijo in toploto, vodik, prožnost, energijska učinkovitost in sektorji končne porabe. Cilj je pospešiti razogljičenje ter povečati učinkovitost in konkurenčnost sistema z izkoriščanjem vseh sinergij. Skupni cilj bo zagotoviti, da bo prehod Evrope na neto ničelne emisije omogočil integriran energetski sistem z domačo, čisto električno energijo. Nadaljnja digitalizacija energetskega sistema in izkoriščanje potenciala digitalnih tehnologij sta ključnega pomena, zato bom v ta namen predstavil strateški načrt za digitalizacijo in umetno inteligenco v energetski panogi.

Vendar pa energijski prehod ne bo uspešen, če ne bomo zagotovili, da bodo državljani resnično imeli od njega koristi in v njem sodelovali: nihče ne bo prezrt. Krepitev državljske udeležbe bo ključni vidik mojega dela. Obravnavati moramo pomisleke državljanov glede cenovne dostopnosti energije, delovnih mest, naraščajočih stanovanjskih stroškov in stroškov ogrevanja. To bo glavna točka za uresničitev energijskega prehoda. Komisija bo predstavila državljanski energijski sveženj, da bi evropskemu prebivalstvu pomagala zagotoviti koristi od energijskega prehoda, tako posamično kot v okviru skupnosti.

7. Kakšni so vaši načrti za pregled okvira za zanesljivost oskrbe? Kaj se lahko naučimo iz vojne v Ukrajini? Kakšno strategijo boste predlagali za nadaljnjo diverzifikacijo s preusmeritvijo od prevladujočih ali nezanesljivih dobaviteljev in dobavnih poti? S katerimi pobudami nameravate zaščititi oskrbo z energijo pred fizičnimi in kibernetičnimi grožnjami? Katere ukrepe boste sprejeli, da bi zmanjšali odvisnost od zunanjih dobaviteljev ter obenem povečali čisto energijo in kritično infrastrukturo v EU, vključno z razvojem ekonomije vodika in zadostno oskrbo z vodikom? Kakšno vlogo bo po vašem mnenju imela evropska vodikova banka? Kako bi oblikovali strategijo Unije za prožnost, tudi pri prilagajanju odjema in shranjevanju? Kako se boste lotili izziva nestanovitnosti oskrbe z energijo, ki je povezan z naraščajočo proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov? Kako ocenjujete obstoječi pravni okvir o evropskih omrežjih in katere ukrepe bi predlagali za njegovo izboljšanje? Katere konkretne ukrepe boste predlagali za hitrejšo nadgradnjo elektroenergetskih omrežij in odpravo obstoječih ozkih grl v državah članicah in med njimi, tudi na ravni distribucije, priobalnega prenosa električne energije in njenega prenosa na dolge razdalje, ter za dosego cilja 15-odstotne zmogljivosti medsebojnega povezovanja? Kakšno je vaše mnenje o evropskem financiranju projektov energetske infrastrukture in njihovi vlogi v Evropskem skladu za konkurenčnost in prihodnjem večletnem finančnem okviru? Katere ukrepe načrtujete v okviru akcijskega načrta za elektrifikacijo?

EU ima trden okvir za zanesljivost oskrbe, vendar ga je treba poenostaviti in usmeriti v prihodnost. Razširiti bi ga bilo treba tudi na nastajajoča tveganja glede kritične infrastrukture, podnebnih sprememb, kibernetične varnosti in fizičnih groženj. Pregled je priložnost za pravočasno posodobitev našega okvira.

Izkušnje, pridobljene med rusko vojno agresijo proti Ukrajini, morajo biti v središču našega prihodnjega ukrepanja. Ob neznanstvih stroških smo spoznali nevarnosti, ki jih pomeni odvisnost od nezanesljivega dobavitelja energije, tj. Rusije, ki je energijo končno uporabila kot orožje. Prizadevamo si za bolj razogljičen, elektrificiran in integriran energetski sistem, obenem pa moramo zagotoviti boljše obvladovanje medpanožnih tveganj. Da bi ublažila motnje, mora EU dati prednost pripravljenosti in usklajevanju, hkrati pa spodbujati diverzifikacijo oskrbe, zmanjšanje

povpraševanja po plinu in njegovo učinkovito skladiščenje, skupaj s čezmejnimi povezavami. Pregled obstoječega okvira mora omogočiti urejeno in cenovno dostopno opuščanje fosilnih goriv, pospešiti bolj trajnostne in doma proizvedene alternative ter izkoristiti potencial ukrepov na strani povpraševanja. Kar zadeva zaščito oskrbe z energijo pred fizičnimi in kibernetскими grožnjami, bomo tesno sodelovali z državami članicami na podlagi napredka, doseženega s stresnimi testi infrastrukture, projektno skupino EU-NATO za odpornost in obveznimi pravili o kibernetiski varnosti za električno energijo.

Diverzifikacija oskrbe in poti, obnovljivi viri energije in čista energija, energijska učinkovitost ter poglobitev notranjega trga energije so ključnega pomena za odporno evropsko energetske panogo in gospodarstvo. Pospešitev prehoda na čisto energijo zmanjšuje odvisnost od fosilnih goriv. Po potrebi bomo morali še naprej krepiti povezovalne vode in izboljšati shranjevanje energije. Prav tako bomo še naprej spodbujali domačo proizvodnjo bioplina in biometana.

Komisija je predstavila prvi mehanizem za združevanje povpraševanja po plinu AggregateEU. Izboljšala je preglednost trga in zagotovila alternativne možnosti oskrbe za nadomestitev ruskega plina. Na podlagi teh prvih korakov bo združevanje povpraševanja razširjeno na druge proizvode, kot so vodik in druge primarne surovine, npr. kritične surovine.

Osredotočiti se bomo morali tudi na zanesljivost oskrbe v jedrski panogi EU, kjer je diverzifikacija jedrskega gorivnega cikla v vseh fazah bistvenega pomena. Odvisnost od Rusije zajema dobavo rezervnih delov in storitve vzdrževanja ter storitve predelave in obogatitve. Ocenil bom, ali lahko načrt za odpravo uvoza ruske energije vključuje celotno jedrsko dobavno verigo, da se zagotovi odprta strateška avtonomija EU. V ta namen bodo službe Komisije sodelovale z gospodarskimi javnimi službami in državami članicami pri diverzifikaciji oskrbe in nabavi proizvodov pri evropski civilni jedrski industriji.

Obnovljivi in nizkoogljični vodik bosta ključna za razogljičenje panog, v katerih je elektrifikacija težavnejša. V zvezi s tem se bomo osredotočili na izvajanje nedavno dogovorjenih ukrepov, kot so cilji za uporabo obnovljivega vodika v industriji in prometu. Ta okvir lahko skupaj s finančno podporo spodbudi proizvodnjo in odjem, proces načrtovanja infrastrukture pa lahko olajša razvoj dobro usklajenega evropskega vodikovega omrežja. Da bi industrija EU ostala konkurenčna, bo potrebovala močno proizvodnjo vodika v EU in uvoz od mednarodnih partnerjev. Zato bomo v skladu z revidirano direktivo o energiji iz obnovljivih virov sprejeli ukrepe za uvoženi in domači vodik.

Evropska vodikova banka bo spodbudila širitev trga za čistejša goriva, saj bo premostila vrzel med stroški proizvodnje čistega vodika, ki so še vedno previsoki, in plačilno zmožnostjo industrije. Na podlagi dosedanjih izkušenj bom s komisarjem za podnebje, neto ničelne emisije in čisto rast sodeloval pri prihodnjih dražbah, da bi podprli domačo proizvodnjo čistega vodika. Poleg tega bomo v sodelovanju z državami članicami pospešili razvoj mednarodnega dela vodikove banke, da bi olajšali uvoz in ustvarili gospodarske priložnosti v partnerskih državah.

Nadalje ima pri razogljičenju panog, v katerih je težko zmanjšati emisije, vlogo tudi zajemanje, uporaba in skladiščenje ogljika, zato bom skupaj s komisarjem za podnebje, neto ničelne emisije in čisto rast pripravil ustrezne okvirne pogoje za uresničitev tega cilja, pri čemer se bova osredotočila tudi na infrastrukturo za CO₂.

Za povečanje učinkovitosti našega energetskega sistema in boljše vključevanje obnovljivih virov energije, s tem pa znižanje stroškov energije, so potrebne rešitve za prožnost, tako skladiščenje kot prilagajanje odjema. Njihova širša uporaba bo koristila tako gospodinjstvom kot industrijskim odjemalcem, saj bo zmanjšala nestanovitnost cen in drago omejevanje obnovljivih virov energije ter optimirala naložbe v omrežje. Odpraviti moramo ovire za veliko večjo uporabo prožnosti, da bi pospešili naložbe v te rešitve in usmerjali države članice.

Za spodbujanje elektrifikacije lahko akcijski načrt za elektrifikacijo usmerja prizadevanja za odpravo ovir in pospešitev dostopa do električne energije za industrijo in gospodinjstva, ki še vedno uporabljajo fosilna goriva za ogrevanje, promet in druge potrebe po energiji.

Kot komisar za energijo in stanovanjsko politiko se bom močno osredotočil na širitev in nadgradnjo naših omrežij, da bi zagotovili učinkovit prehod s fosilnih goriv na čisto energijo. Skupaj s komisarjem za podnebje, neto ničelne emisije in čisto rast si bom prizadeval za zmanjšanje in postopno odpravo subvencij za fosilna goriva. Potrebujemo hitro in zanesljivo izvajanje ključnih čezmejnih infrastrukturnih projektov ter akcijskega načrta EU za omrežja s konkretnimi ukrepi za pospešitev nadgradnje in širitve elektroenergetskih omrežij, tudi na ravni distribucije. To je bistvenega pomena tudi za uresničitev cilja 15-odstotne medsebojne povezanosti.

Izvajanje bo temeljilo na oceni obstoječega pravnega okvira za omrežja, da se opredelijo ukrepi za optimizacijo načrtovanja omrežij v državah članicah, pospeši izdajanje dovoljenj, zagotovi učinkovita uporaba obstoječe infrastrukture, izboljša pametna omrežja ter racionalizira in poenostavi postopke načrtovanja. Za učinkovito uvedbo omrežij, potrebnih za naš energijski prehod, potrebujemo sodelovalni okvir, tako na morju kot na kopnem, ki bo temeljil na okrepljenem regionalnem sodelovanju, ustrezni porazdelitvi stroškov in koristi ter inovativnih modelih financiranja. Sodeloval bom tudi s komisarjem za trajnostni promet in turizem, da bi uskladili razvoj prometne in energetske infrastrukture, ki je potreben za prihodnje povečanje povpraševanja po električni energiji v prometu.

Naložbe v infrastrukturo za čisto energijo so ključna prednostna naloga v prihodnjih letih, kot je razvidno iz poročil Draghija in Lette. V podporo temu delu bom predlagal namensko strategijo za naložbe v čisto energijo za Evropo, vključno s pobudo za zmanjšanje tveganja za sprostitev zasebnega kapitala. To bo v središču prizadevanj za prednostno obravnavo naložb v čisto energijo, vključno z infrastrukturo.

Zagotovil bom tudi uporabo sredstev iz instrumenta NextGenerationEU in sedanjega proračuna. Zagotovili bomo, da bomo moč našega proračuna uporabili za spodbujanje zasebnih naložb in zmanjšanje tveganja v povezavi z njimi.

8. Kateri bodo glavni elementi akcijskega načrta za dostopne cene energije? Katere konkretne ukrepe boste sprejeli, da bi znižali cene energije za gospodinjstva, podjetja in industrijske panoge, zlasti za energetske intenzivne panoge? Kako nameravate nadalje obravnavati energijsko revščino? Kako nameravate razširiti uporabo pogodb o nakupu električne energije in pogodb na razliko, da bi zagotovili konkurenčne cene? Kakšno je vaše stališče glede sedanjih trgovalnih območij na trgu energije? Kakšni so vaši konkretni načrti za prvi evropski načrt za cenovno dostopna stanovanja in evropsko strategijo za gradnjo stanovanj ob hkratnem upoštevanju pristojnosti EU in držav članic na tem področju? Katere so po vašem mnenju glavne sinergije med evropskim načrtom za cenovno dostopna stanovanja, direktivo o energetske učinkovitosti in direktivo o energetske učinkovitosti stavb? Za koliko menite, da bi lahko povečali financiranje energetske učinkovitosti in prenove v okviru naslednjega večletnega finančnega okvira? Kako nameravate uresničiti cilj razogljičenega in cenovno dostopnega ogrevanja in hlajenja? Kakšna je po vašem mnenju vloga sončnega ogrevanja, geotermalne energije in daljinskega ogrevanja? Kako boste poskrbeli, da bo v okviru ukrepov EU obravnavano vprašanje odmaknjenosti obsežnih stanovanjskih sosesk in podeželskih območij? Kako si boste prizadevali za nadaljnji razvoj novega evropskega Bauhausa?

Pretresi v oskrbi s fosilnimi gorivi in cenovne konice, ki so povzročili nedavno energetske krizo, opozarjajo na pomen cenovne dostopnosti energije za podjetja in gospodinjstva. Stroški energije ovirajo konkurenčnost EU in zmanjšujejo podporo energijskemu prehodu. Znižanje stroškov energije za gospodinjstva in podjetja bo ena glavnih prednostnih nalog mojega mandata. Akcijski načrt za cenovno dostopno energijo je osrednji del dogovora o čisti industriji, ki bo predstavljen v prvih 100 dneh naslednjega mandata Komisije.

Za znižanje stroškov energije je treba pospešiti uvajanje konkurenčne čiste električne energije z odpravo ozkih grl v infrastrukturi in regulativnih ovir, vključno z izdajanjem dovoljenj za obnovljive vire energije in omrežja, ter spodbujati energijsko učinkovitost v trdni energetske uniji. Akcijski načrt bo okrepil energetske varnost in spodbudil naložbe, hkrati pa podpiral industrijo, vključno z energijsko intenzivnimi panogami, in gospodinjstva pri zagotavljanju dostopa do cenovno dostopne energije. Obravnaval bo tudi znižanje stroškov sistema, krepitev vloge evropske energetske diplomacije, spodbujanje udeležbe državljanov in zagotavljanje pravičnega prehoda za vse.

Izvajanje nedavne reforme zasnove evropskega trga električne energije je zlasti pomembno za spodbujanje dostopa do cenovno dostopne in zanesljive čiste energije ter državljske udeležbe pri energijskem prehodu. Da bi pospešili ločevanje stroškov električne energije od nestanovitnih cen fosilnih goriv, bomo tesno sodelovali z državami članicami, da bi zagotovili, da bodo javne spodbude v obliki pogodb na razliko konkurenčne in tržno prijazne ter da bodo z jamstvi in standardizacijo izboljšale razpoložljivost pogodb o nakupu električne energije, ki so ključnega pomena zlasti za energijsko intenzivne panoge.

Dostop do energije iz obnovljivih virov in izboljšana energijska učinkovitost stavb bosta bistvena tudi za boj proti energijski revščini, ki je zelo zaskrbljujoča, tudi v cenovno dostopnih stanovanjih (glej odgovor na vprašanje 4).

Poleg tega moramo obravnavati naraščajoče stroške sistema, kot so omrežnine, davki in dajatve, ki danes za odjemalce predstavljajo tretjino stroškov električne energije. Skupaj s komisarjem za podnebje, neto ničelne

emisije in čisto rast bom razmislil, kako zagotoviti, da davki ne bodo negativno vplivali na cene energije in konkurenčnost industrije EU, hkrati pa bodo podpirali cilje čistega prehoda. Da bi v celoti izkoristili prednosti energijskega prehoda in ublažili te stroške, bo akcijski načrt za cenovno dostopno energijo opredelil ukrepe za mobilizacijo zasebnih naložb, izboljšanje načrtovanja omrežij, povečanje digitalizacije in optimizacijo uporabe obstoječega omrežja. Spodbudil bo tudi prožnost, zagotovil ustrezne lokacijske signale za naložbe tam, kjer so najbolj potrebne, in določil okrepljen okvir upravljanja notranjega trga energije, primeren za resnično integriran evropski sistem v trdni energetske uniji.

Pospešiti moramo projekte, ki potrošnikom prinašajo koristi čiste energije. Prizadevati si moramo za pospešitev izdajanja dovoljenj za obnovljive vire energije, energetske infrastrukturo in skladišča energije. Čeprav sektor električne energije ostaja prednostna naloga, bodo za razogljičenje ogrevanja in hlajenja potrebne različne rešitve za različne okoliščine, kot so toplotne črpalke, sončna toplotna energija, geotermalna energija in daljinsko ogrevanje. V celoti sem zavezan pospešitvi teh rešitev v sodelovanju z državami članicami, industrijo in finančnimi institucijami.

Predsednica me je zadolžila za pripravo prvega evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja. Čeprav so za stanovanjske politike in naložbe v stanovanja še vedno v prvi vrsti odgovorne države članice, imajo lahko pravni, politični in finančni instrumenti EU strateško vlogo (za podrobnosti glej vprašanje 3). Začelo se je izvajanje revidiranih direktiv o energijski učinkovitosti, energijski učinkovitosti stavb in energiji iz obnovljivih virov. Države članice pripravljajo načrte ogrevanja in hlajenja za zadevne občine, v katerih bodo opredeljeni ranljivi odjemalci za namenske ukrepe, in nacionalne načrte prenove stavb, vključno z nacionalnimi ukrepi, ki najprej obravnavajo najslabše stavbe, ter zagotavljajo dolgoročno načrtovanje, ki ga vlagatelji potrebujejo. Ta prizadevanja bodo morala biti sestavni del evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja. Poleg tega bo pospešitev izvajanja nove uredbe o gradbenih proizvodih proizvajalcem omogočila dobavo izdelkov, potrebnih za izvajanje Direktive o energetske učinkovitosti stavb.

Bistveno je privabiti več zasebnega financiranja in izboljšati njegovo učinkovitost, da bodo energijsko revna gospodinjstva in mikropodjetja lahko imela koristi od energijsko učinkovitih stanovanj, podjetij in tehnologij, da bi znižala svoje stroške. Skupaj z evropsko koalicijo za financiranje energijske učinkovitosti bomo ocenili financiranje energijske učinkovitosti in naložbe v energijsko učinkovitost vključili v naložbeno strategijo EU za čisto energijo.

Čeprav so stavbe ključne za socialno pravičen in trajnosten prehod, so tudi priložnost za povečanje konkurenčnosti gradbene panoge. Dinamična in močna gradbena panoga je predpogoj za zagotavljanje razpoložljivosti cenovno dostopnih in varnih stavb ter za trajnostno grajeno okolje. V okviru evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja bomo pripravili strategijo stanovanjske gradnje, da bi podprli ponudbo stanovanj. To bi vključevalo ukrepe za zmanjšanje stroškov stavb, povečanje produktivnosti gradbene panoge, povečanje uporabe inovativnih rešitev, kot so serijske prenove, ki podpirajo zagonska podjetja in socialne inovacije, ter povečanje okoljske učinkovitosti industrije. V podporo komisarki za okolje, odpornost v zvezi z vodo in konkurenčno krožno gospodarstvo nameravam ustvariti sinergije med novim evropskim Bauhausom in potrebami EU po cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanjih ter spodbujati njihove tri temeljne vrednote – trajnostnost, vključenost in estetiko.

Vprašanje Odbora za ekonomske in monetarne zadeve

9. Kako nameravate skupaj z izvršno podpredsednico za čist, pravičen in konkurenčen prehod revidirati pravila o državni pomoči, da bi omogočili ukrepe pomoči pri pridobivanju socialnih stanovanj? Ali bi razmislili o uvedbi izvzete kategorije, ki bi zajemala cenovno dostopna stanovanja za srednje velika najemniška gospodinjstva kot storitev splošnega gospodarskega pomena in pod katerimi pogoji?

Če bom potrjen za komisarja, bom v skladu s svojo poslanico podprl izvršno podpredsednico za čist, pravičen in konkurenčen prehod pri njeni nalogi, da predlaga revidirana pravila o državni pomoči, da bi omogočila ukrepe za podporo stanovanjem, zlasti za cenovno dostopna, energijsko učinkovita in socialna stanovanja. Preučitev teh pravil je del širšega sklopa pobud, ki bodo vključene v prihodnji evropski načrt za cenovno dostopna stanovanja. Pri tem bomo posebno pozornost namenili iskanju pravega ravnovesja in zagotavljanju, da izvzete iz pravil o državni pomoči za cenovno dostopna stanovanja ne bo izrinilo zasebnih naložb ali neupravičeno izkrivljalo konkurenco na stanovanjskem trgu. Za podrobnosti glej moj odgovor na vprašanje 5.

Vprašanje Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane

10. Kakšna je vaša vizija brezogljične energetske unije? Kako nameravate okrepiti sinergijo med energetske varnostjo in cilji zmanjšanja emisij ter jih uskladiti? Kako boste pospešili uvajanje energije iz obnovljivih virov, da bi uresničili cilje EU glede obnovljivih virov energije za leto 2030, tudi s celovitim izvajanjem načrta REPowerEU in odpravo zamud pri izdajanju dovoljenj v zvezi s tem? Kakšna bo po vaših predvidevanjih vloga obnovljivih virov energije v akcijskem načrtu za dostopne cene energije? Kako boste v okviru pravičnega prehoda poenostavili izvajanje veljavne zakonodaje EU na področju stavb in gradbeništva, da bi zmanjšali upravno breme za podjetja in potrošnike, ter kako bi lahko zlasti gospodinjstva z nizkimi dohodki podprli pri prenovi in razogljičenju domov, med drugim s pomočjo Socialnega sklada za podnebje?

Trdna energetska unija bi morala evropskim gospodinjstvom in podjetjem omogočiti oskrbo s cenovno dostopno čisto energijo, povečati energetske varnost in zagotoviti pravičen prehod na podnebno nevtralnost do leta 2050, pri čemer bi sodelovali vsi akterji. Pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije in njihovo vključevanje v energetske sistem prispevata k energetske varnosti in sta ključnega pomena za doseganje naših podnebnih ciljev, saj zmanjšujeta odvisnost naših gospodarstev od uvoza in v celoti izkoriščata prednosti cenejših obnovljivih virov energije.

Elektrifikacija s popolnoma razogljičenim elektroenergetskim sistemom do leta 2040, ki bo temeljil na obnovljivih virih energije in nizkoogljičnih rešitvah, bo glavno gonilo energijskega prehoda. Osredotočeni bomo na izvajanje in izvrševanje zakonodajnega okvira do leta 2030, kar bo trdna podlaga za okvir do leta 2040, pridobljene izkušnje pa bodo usmeritev za prihodnje odločitve. V tem procesu bom tesno sodeloval z izvršno podpredsednico za čist, pravičen in konkurenčen prehod.

Bolje moramo izkoristiti vso poceni čisto energijo v sistemu, zlasti energijo iz obnovljivih virov, in izboljšati učinkovitost energetskega sistema kot celote. Cilj našega dela bo zagotoviti, da se naše ambicije uresničijo na terenu in da dosežemo cilj vsaj 42,5 % energije iz obnovljivih virov, pri čemer si prizadevamo doseči 45 %. Da bi koristili teh dodatnih zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov prenesli na potrošnike, tako industrijo kot gospodinjstva, bomo morali spodbujati povečanje števila pogodb o nakupu električne energije ter učinkoviteje uporabljati in hitreje graditi posodobljeno omrežno infrastrukturo, zagotoviti hitrejše izdajanje dovoljenj in boljšo razpoložljivost rešitev za prožnost, kot so akumulatorji in prilagajanje odjema, da bi se znižali skupni stroški sistema.

Pospešitev postopkov izdaje dovoljenj bo omogočila čimprejšnjo dokončanje projektov na področju energije iz obnovljivih virov in bo predpogoj za doseganje naših ciljev glede energije iz obnovljivih virov in prizadevanja za razogljičenje. Strateško načrtovanje uvajanja obnovljivih virov energije, tudi na območjih za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije, določenih v revidirani direktivi o energiji iz obnovljivih virov, zagotavlja, da je dejansko uvajanje tesno povezano z varstvom okolja. Rešitve, ki bodo koristile vsem, bodo temeljile na večnamenski rabi prostora, pri čemer bosta varstvo okolja in uvajanje obnovljivih virov energije združena. Tesno bom sodeloval z državami članicami, da bi zagotovili hitro izvajanje novih pravil za izboljšanje načrtovanja in pospešitev izdajanja dovoljenj za obnovljive vire energije. Začenjamo zaznavati pozitivni razvoj na terenu, zlasti v državah članicah, ki uporabljajo nova pravila za izdajo dovoljenj, vendar bom preučil tudi nadaljnje zamisli za pospešitev izdajanja dovoljenj, zlasti za infrastrukturo, potrebno za stroškovno učinkovito vključevanje obnovljivih virov energije v energetske sistem.

V okviru pravičnega prehoda je prenova stavb ključna priložnost za znižanje stroškov energije. Države članice bodo morale na primer zagotoviti racionalizacijo vlog in postopkov za javno financiranje. V prihodnje lahko smernice za izvajanje prenovljene Direktive o energetske učinkovitosti stavb pripomorejo k nadaljnjemu dialogu z nacionalnimi organi.

Od leta 2026 bodo za naložbe v energijsko učinkovita stanovanja, vključno s prenovo in spremembo namembnosti nestanovanjskih ali cenovno dostopnih socialnih stanovanj, na voljo sredstva iz Socialnega sklada za podnebje. Ta sklad bo pomemben za ranljiva gospodinjstva, ranljive uporabnike prevoza in ranljiva mikropodjetja. Zato bodo države članice s socialnimi načrti za podnebje vzpostavile strukturne ukrepe in naložbe ter morebitno začasno neposredno dohodkovno podporo v korist ranljivih gospodinjstev ter pomagale izboljšati energijsko učinkovitost v njihovih stanovanjih ali jih razogljičiti. K dokazom in ukrepom bo prispevalo boljše kartiranje izzivov, nadaljnje odpravljanje ovir za prenavo in gradnjo ter opredelitev ukrepov za poenostavitev v okviru evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja.

Vprašanje Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov

11. Kot je poudarjeno v vaši poslanici, sta kakovost in cenovna dostopnost stanovanj bistveni vprašanji za milijone ljudi v Evropi. Kako nameravate razviti strategijo za gradnjo stanovanj, zlasti v zvezi z izvajanjem notranjega trga za gradbene proizvode in boljšo digitalizacijo v gradbenem sektorju, da bi podprli stanovanjske rešitve ter izboljšali kakovost in trajnostnost ponudbe stanovanj? Kako bi poleg izboljšanja ponudbe stanovanj obravnavali sistemska vprašanja kratkoročnega najema ob upoštevanju nedavno dogovorjene uredbe o kratkoročnem najemu ter direktive o storitvah in subsidiarnosti držav članic in poskrbeli za učinkovito in dostopno uporabo sedanjega stanovanjskega fonda?

Strategija stanovanjske gradnje bo ključni steber evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja. Vsak ukrep za izboljšanje dostopa do cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj bo dejansko zahteval povečanje ponudbe stanovanj. Brez celovitega pristopa bi tvegali nadaljnje zviševanje cen stanovanjskih nepremičnin, akutni primanjkljaj produktivnosti in konkurenčnosti v gradbenem sektorju pa ne bi bil obravnavan.

Ponudba stanovanj ne zadošča za zadovoljitev povpraševanja, kar povzroča visoke in naraščajoče cene ter cenovno nedostopnost za državljanke. Nova gradnja in prenova stanovanj sta se v letu 2023 zmanjšali za 3 %, v letu 2024 pa naj bi se zmanjšali za dodatnih 6 %. Stroški gradnje za nove stanovanjske stavbe so se med letoma 2018 in 2023 povečali za 34 %, saj se višji stroški materiala in dela ne izravnavajo s povečanjem učinkovitosti, gradbena panoga pa na splošno gradi na delovno intenziven način. Zato so zanjo značilni nizka in celo upadajoča produktivnost (30 % nižja kot v proizvodnem sektorju), skromna uporaba inovacij in velik vpliv na okolje. Inovacije, digitalizacija in avtomatizacija bi lahko znatno povečale učinkovitost in produktivnost, pomagale znižati stroške gradnje in izboljšale njeno okoljsko učinkovitost.

Glede na navedeno bi lahko v novi strategiji stanovanjske gradnje preučili več elementov, med drugim: (1) razvoj novih standardov za gradbene proizvode v podporo inovacijam ter industrijskim tehnologijam in tehnikam, da bi proizvajalci lahko v celoti izkoristili prednosti enotnega trga; (2) digitalizacijo vseh faz načrtovanja, projektiranja, izdaje dovoljenj in gradnje za izboljšanje in pospešitev gradnje in prenove stanovanj; (3) razširjanje najboljših regulativnih in industrijskih praks za podporo državam članicam, nacionalnim organom in drugim akterjem v gradbenem ekosistemu; (4) izboljšanje dostopa do gradbenih storitev po vsej EU, da bi gradbeni ekosistem lahko uresničil svoj znatni potencial gospodarskega povezovanja na enotnem trgu; (5) izpopolnjevanje in prekvalifikacijo delovne sile, tudi z digitalnimi in zelenimi znanji in spretnostmi, da bi povečali produktivnost in zadostili velikemu povpraševanju po novih in prenovljenih stanovanjih.

Kar zadeva kratkoročne najeme nastanitve, se zavedam vpliva, ki ga lahko imajo nedavni tržni trendi na cenovno dostopna stanovanja in lokalno prebivalstvo, tako v smislu neravnovesij kot priložnosti. Očitno je, da se lahko različne regije ali soseske soočajo z različnimi pritiski zaradi lokalnega in turističnega povpraševanja ter imajo različne potrebe. Za zagotovitev hitrega in učinkovitega izvajanja Uredbe bomo sodelovali z državami članicami in platformami, da bi imeli organi v EU dostop do točnih in posodobljenih podatkov o dejavnostih kratkoročnega najema. To bi moralo javnim organom omogočiti ciljno upravljanje trgov kratkoročnega najema, na način, ki temelji na dokazih in je sorazmeren glede na lokalne razmere. Poleg tega bom v skladu s svojo poslanico in skupaj z drugimi ustreznimi člani kolegija še naprej preučeval, kaj bi bilo mogoče storiti za reševanje sistemskih vprašanj v zvezi s kratkoročnimi najemi nastanitve. Še naprej bom sodeloval z organi in deležniki, da bi preučil najboljše nadaljnje korake v zvezi s tem pomembnim vprašanjem.

Vprašanje Odbora za regionalni razvoj

12. Ena od vaših pristojnosti bo razvoj evropske strategije za gradnjo stanovanj. Kako nameravate uravnotežiti zmanjšanje stroškov gradnje z izboljšanjem okoljske učinkovitosti stavb? Kakšne pobude bi predlagali za povečanje produktivnosti gradbenega sektorja? Obseg financiranja v okviru kohezijske politike je močno omejen na izboljšanje energijske učinkovitosti stanovanj, spodbujanje vključevanja marginaliziranih skupnosti ter stanovanjsko infrastrukturo za osebe, ki so upravičene do mednarodne zaščite ali so zaprosile zanjo. Katere dodatne ukrepe bi poleg podvojitve sredstev kohezijske politike predlagali v okviru novega evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja, da bi spodbudili gradnjo cenovno dostopnih stanovanj za vse? Kakšno je vaše mnenje o reviziji pravil EU o državni pomoči za storitve splošnega gospodarskega pomena, ki se uporabljajo za socialna stanovanja? Katere sinergije nameravate razviti med skladi kohezijske politike, podporo EIB in drugimi programi EU, kot sta InvestEU ali Socialni sklad za podnebje, da bi zagotovili dolgoročne stanovanjske rešitve, ki ne bi bile zgolj cenovno dostopne, temveč tudi okoljsko in energetsko trajnostne?

Stavbe v Evropi porabijo 40 % energije in oddajajo toplogredne pline ne le v svoji življenjski dobi, temveč tudi med gradnjo in rušenjem. Uvedba energijskih standardov za nove gradnje v osemdesetih letih prejšnjega stoletja je imela izjemen učinek. Zaradi teh zahtev glede energijske učinkovitosti se je poraba energije v novih stavbah do

danes prepolovila. Vendar se morajo stavbe še izboljšati, če želimo do leta 2050 doseči ničelno stopnjo neto emisij na ravni Unije, k čemur se zavežujem. Poleg novih visokoučinkovitih stavb bo povečana stopnja prenove, ki je trenutno še vedno daleč od 3-odstotnega letnega cilja za doseganje evropskih podnebnih in energetskih ciljev, zmanjšala porabo energije in tudi izboljšala življenjske pogoje številnih Evropejcev, zmanjšala energetsko odvisnost EU in znižala stroške energije na bolj dostopno raven. Poleg tega sta gradnja in rušenje v Evropi največji vir odpadkov, saj ustvarita 37 % vseh odpadkov.

Zato moramo pospešiti prenavo na stroškovno učinkovit način in z majhnim vplivom na okolje. Podpiral bom države članice pri naložbah v energetsko prenavo stavb, pri čemer bom dajal prednost najmanj uspešnim. Načelo „najslabše stavbe na prvem mestu“ je ključno načelo direktive o energetski učinkovitosti stavb in je način, da se čim bolj povečajo koristi in učinki prenove ter najučinkovitejši način porabe javnega denarja. V novi strategiji stanovanjske gradnje bi si lahko na primer prizadevali za podporo inovacijam in digitalizaciji v gradbenem sektorju, vključno z inovativnimi industrijskimi pristopi, kot je gradnja na daljavo, ki bodo povečali produktivnost panoge in prispevali k znižanju stroškov gradnje (glej tudi odgovor na vprašanje 11). Skupaj z ustreznimi člani kolegija in državami članicami bom preučil tudi, kako izboljšati zasnovano in digitalizirano uporabo presoj pred rušenjem (imenovanih tudi „presoje odpadkov“), ki jih je treba opraviti pred prenavo ali rušenjem, da bi opredelili materiale, ki jih je mogoče ponovno uporabiti in reciklirati, ter obravnavali nevarne snovi.

Poleg tega je pomanjkanje materialov mogoče ublažiti z izboljšanjem krožne ponovne uporabe in recikliranja, diverzifikacijo oskrbe ter uporabo najnaprednejših materialov, s čimer se zmanjša naša odvisnost od surovin in spodbujajo inovacije. Nova uredba o gradbenih proizvodih bo to olajšala s posodobitvijo več kot 400 evropskih standardov za gradbene proizvode. Proizvodi, dani na trg v skladu s posodobljenimi harmoniziranimi evropskimi standardi, bodo vsebovali zanesljive digitalne informacije. To vključuje okoljske podatke, kot je ogljični odtis, ter informacije o vsebnosti recikliranih materialov, ponovni izdelavi in popravilih. Za rabljene proizvode bodo veljali posebni standardi, da bi se oblikoval enoten trg za ponovno uporabo gradbenih proizvodov.

Kohezijska politika že zdaj znatno prispeva k izboljšanju stanovanjskega sektorja EU, med drugim z izboljševanjem njegove cenovne dostopnosti in energijske učinkovitosti. Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad že financirata gradnjo in obnovo cenovno dostopnih stanovanj, izboljšujeta energijsko učinkovitost in podpirata razvoj mest. Poleg tega Sklad za pravični prehod regijam pomaga pri prehodu na zeleno gospodarstvo, med drugim z zagotavljanjem stanovanj za presežne delavce. Te naložbe pospešujemo z inovativnimi finančnimi instrumenti, vključno s krediti in nepovratnimi sredstvi Evropske investicijske banke, ki jih podpirajo pobude, kot je novi evropski Bauhaus. Izvršni podpredsednici za čist, pravičen in konkurenčen prehod bom pomagal tudi pri njeni zadolžitvi, da pripravi revidirana pravila o državni pomoči, da bi omogočili podpirne ukrepe za stanovanjsko politiko, še posebej za cenovno dostopna energijsko učinkovita in socialna stanovanja (glej tudi odgovor na vprašanje 9). Kot je predlagano v poslanici, bom izvršnemu podpredsedniku za kohezijo in reforme pomagal pri pripravi predloga, ki bo državam članicam omogočil podvojitev kohezijskih naložb v cenovno dostopna stanovanja.

Poleg tega bom za spodbujanje „cenovno dostopnih stanovanj za vsakogar“ tesno sodeloval z izvršnim podpredsednikom za kohezijo in reforme, izvršno podpredsednico za čist, pravičen in konkurenčen prehod ter komisarjem za gospodarstvo in produktivnost, da bi zagotovili dolgoročne stanovanjske rešitve, ki bodo cenovno dostopne in trajnostne. Naša skupna prizadevanja bodo vključevala sodelovanje z Evropsko investicijsko banko pri razvoju vseevropske naložbene platforme za sprostitev zasebnih in javnih naložb v cenovno dostopna in trajnostna stanovanja (glej tudi odgovor na vprašanje 3).

Sodelovali bomo tudi z bankami in finančnimi vlagatelji v okviru evropske koalicije za financiranje energijske učinkovitosti, da bi opredelili ukrepe za izboljšanje učinkovitosti naših naložb in povečanje zasebnih naložb. Moje stališče o spremembah pravil o storitvah splošnega gospodarskega pomena je bilo podrobno opisano v odgovoru na vprašanje 5.

Nazadnje bodo pod vodstvom izvršne podpredsednice za čist, pravičen in konkurenčen prehod moji kolegi v kolegiju – zlasti izvršna podpredsednica za ljudi, znanja in spretnosti ter pripravljenost skupaj s komisarjem za podnebje, neto ničelne emisije in čisto rast – zagotovili naložbe in financiranje prek Socialnega sklada za podnebje. S tem bodo obravnavane težave, s katerimi se soočajo ranljiva gospodinjstva, ki jih je prizadela energijska in prometna revščina.

Ta pristop bo zagotovil, da bodo naše stanovanjske politike izpolnile cilje na ravni EU in zagotovile konkretne pozitivne učinke na terenu.

